

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/41/2020
Identifikačné číslo spisu: 4603899940
Dátum vydania rozhodnutia: 25.08.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4603899940.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudkýň JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Aleny Šiškovéj, v trestnej veci obvineného G. O. pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona (zákona číslo 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov - ďalej len „Trestný zákon“) formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 25. augusta 2020 v Bratislave, o dovolaní obvineného G. O. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 3. októbra 2019, sp. zn. 4To/41/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného G. O. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) z 19. februára 2019, sp. zn. 1T/92/2003 boli obvinení G. O. (ďalej tiež „obvinený“ alebo „dovolateľ“), F. H., ml. D. H. a H. O. (ďalej tiež „spoluobvinení“) uznaní vinnými z trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že :

- obžalovaní F. H., D. H., H. O. a G. O. po predchádzajúcej vzájomnej dohode, naplánovaní a rozdelení si úloh a o zaobstaraní kúkiel, pút a plastového obušku dňa 27.11.2002, večer dňa 28.11.2002 v čase asi o 00,05 hod. prišli v obci F. k domu č. XXX, v ktorom sa v tom čase nachádzal erotický privát prevádzkovaný poškodeným G. O., obžalovaní H. O. a G. O. po prízjazde k domu na osobnom motorovom vozidle obžalovaného F. H. zn. OPEL Kadett, EČ: Q., vošli do domu, kde zostali asi 10 minút za účelom preverenia situácie, a či sa tam nenachádza ochranka, potom vyšiel obžalovaný H. O. z domu von pod zámienkou, že zavolá ďalších dvoch zákazníkov, obžalovaným F. H. a D. H., ktorí čakali vo vozidle oznámil, že objekt nie je chránený, následne títo dvaja obžalovaní si nasadili na hlavy kukly a spolu s obžalovaným H. O. prišli ku vchodovým dverám do domu, obžalovaný H. O. zaklopal na dvere a poškodený G. O. mu otvoril, a obžalovaný F. H. a D. H. vbehli do chodby domu, kde obžalovaný D. H. zostal medzi dverami a obžalovaný F. H. zvalil poškodeného G. O. na podlahu a spútal mu ruky za chrbtom kovovými putami, ktoré mu podal obžalovaný D. H., a ktorý použil plastový obušok, ktorý držal v rukách, proti poškodenému G. O., odvliekol ho do obývačky, kde sedeli poškodené G. D. a C.

G. a so slovami, že ide o policajnú raziu, všetkých troch poškodených vyzval, aby mu dali doklady a mobilné telefóny, následne mu poškodený G. O. odovzdal peňaženku s peňažnou hotovosťou vo výške 99,58 Eur (3.000 Sk), občiansky preukaz, kartu poistenca VŠZP, kartu k účtu vo VÚB a k nemu aj bankomatovú kartu a mobilný telefón zn. Nokia 8210 aj so SIM kartou a poškodená C. G. odovzdala mobilný telefón zn. Siemens A 50, občiansky preukaz a kartu poistenca VŠZP, medzitým z domu vybehli von obžalovaní G. O., H. O. a D. H. a čakali vo vozidle, až kým neprišiel obžalovaný F. H. s odcudzenými vecami a následne odišli preč, čím svojim konaním spôsobili poškodenému G. O. škodu vo výške 142,73 Eur (4.300 Sk), poškodenej G. D. škodu vo výške 215,76 Eur (6.500 Sk) a poškodenej C. G. škodu vo výške 132,77 Eur (4.000 Sk).

Za to súd prvého stupňa uložil obvinenému G. O. podľa § 234 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 40 ods. 1, ods. 4 písm. c) Trestného zákona nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky, na výkon ktorého ho podľa § 39a ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do prvej nápravno-výchovnej skupiny. Podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku (zákona číslo 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) uložil okresný súd obvinenému G. O., ako aj spoluobvineným F. H., ml. D. H. a H. O. aj povinnosť zaplatiť spôsobenú škodu, a to poškodenému G. O. vo výške 142,10 Eur, poškodenej G. D. vo výške 199,16 Eur a poškodenej C. G. vo výške 132,77 Eur. Ostatných poškodených, a to C. Y., N. A., N. A., A. T., F. D., poisťovňu Kooperatíva, a.s., Slovak Telekom a.s., poisťovňu Allianz - Slovenská poisťovňa a.s. a Royal Press s.r.o. podľa § 229 ods. 1 Trestného poriadku (zákona číslo 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) odkázal súd prvého stupňa s ich nárokmi na náhradu škody na konanie v občianskoprávných veciach.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podali obvinený G. O. a spoluobvinený H. O. odvolania, ktoré Krajský súd v Nitre (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 3. októbra 2019, sp. zn. 4To/41/2019 podľa § 256 Trestného poriadku (zákona číslo 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) zamietol.

Proti naposledy označenému uzneseniu krajského súdu podal obvinený G. O. vo svoj prospech, prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Ľubomíra Kišaca, advokáta so sídlom v Topolčanoch, Škultétyho 1597/7, dovolanie, a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku (zákona číslo 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov - ďalej len „Trestný poriadok“).

V dôvodoch podaného dovolania obvinený namietal, že súd prvého stupňa, ako aj súd odvolací, podľa jeho názoru, nebrali v dostatočnej miere do úvahy dôkazy svedčiace v jeho prospech, vykonané dôkazy vyhodnotili jednostranne, v jeho neprospech a v rozpore so zásadou „in dubio pro reo“, v dôsledku čoho nesprávne ustálili skutkový stav, vec nesprávne právne posúdili, a preto nesprávne rozhodli v otázke viny a v ďalších výrokoch obsahovo na ňu nadväzujúcich. V tejto súvislosti obvinený v podanom dovolaní poukázal na znenie ustanovení § 2 ods. 10 a ods. 12 Trestného poriadku vyjadriac zároveň názor, že oba súdy (tak okresný, ako aj krajský) tieto ustanovenia nerešpektovali, pretože vykonané dôkazy vyhodnotili v jeho neprospech, dôkazy, ktoré svedčili v jeho prospech, nevzali do úvahy a vzniknuté rozpory vyhodnotili taktiež v jeho neprospech, čím zabránili riadnemu objasneniu veci a tým aj preukázaniu jeho obrany. Orgánom činným v trestnom konaní obvinený ešte vyčítal, že neobjasňovali s rovnakou starostlivosťou aj skutočnosti svedčiace v jeho prospech a nevykonali v tomto smere dôkazy, v dôsledku čoho bola v prejednávanej veci porušená zásada princípov rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania.

Obvinený ďalej v podanom dovolaní zdôraznil, že skutku a ani trestného činu, z ktorého bol uznaný vinným, sa nedopustil, pričom v tejto súvislosti poukázal na absenciu zavinenia na jeho strane. Vyjadril názor, že za danej dôkaznej situácie nebolo možné konštatovať, že jeho vina bola nepochybne a jednoznačne preukázaná, a preto mal súd prvého stupňa postupovať v zmysle zásady „in dubio pro reo“. Uviedol, že nebol účastný žiadnej dohody s ostatnými spoluobvinenými ohľadom spáchania trestnej činnosti v erotickom priváte, na žiadnej trestnej činnosti sa ani nespoluodielal, spoluobvinených H. a H. vôbec nepoznal, s ich protiprávnym konaním nebol uzročený, nemohol ho dopredu predpokladať, a

preto nemohol byť ani spolupáchateľom stíhaného trestného činu. Tvrdil, že nikomu neublížil, nikoho slovne, ale ani fyzicky nenapadol, cudzích vecí sa nezmocnil a z trestnej činnosti nemal žiaden prospech. Nemal preto žiaden motív dopustiť sa skutku, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným, navyše poškodených nepoznal a nepoznal ani ich vzťahy so spoluobvinenými H. a H.. Vyjadril názor, že samotná jeho fyzická prítomnosť na mieste skutku nemohla založiť spolupáchateľstvo na trestnom čine.

V podanom dovolaní obvinený ešte tvrdil, že v kritický deň oslavoval narodeniny, s naposledy uvedenými spoluobvinenými sa nebavil, ani v reštaurácii a ani v aute, v ktorom sedel vzadu so spoluobvineným H. O., takže nemal na základe čoho vedieť, čo spoluobvinení H. a H. plánujú vykonať v erotickom priváte v obci F., na ich konaní sa nijako nepodieľal, zostal po ňom v šoku a ihneď odišiel z miesta incidentu, keďže s tým nechcel mať nič spoločné, a preto si ani nič nezobral. V tejto súvislosti potom obvinený ešte poukázal na výpovede poškodených, ktorí podľa jeho názoru potvrdili, že sa na celom incidente nijako nepodieľal. Vyjadril názor, že proti nemu nebol produkovaný ani jeden, či už priamy alebo nepriamy dôkaz, z ktorého by vyplývala jeho účasť na trestnej činnosti spoluobvinených H. a H.. Namietal, že v prejednávanej veci bol okresným súdom opakovane spod obžaloby oslobodený, a aj keď po doplnení dokazovania po zrušení posledného oslobodzujúceho rozsudku krajským súdom v zmysle jeho pokynov nedošlo k zmene dôkaznej situácie vo vzťahu k jeho osobe, pretože ani spoluobvinení, poškodení, ale ani svedkyne prítomné na mieste činu ho neoznačili za osobu, ktorá by sa mala akýmkoľvek spôsobom spolupodieľať na trestnej činnosti, bol okresným súdom v úvode označeným rozsudkom uznaný vinným. Z hodnotení jeho osoby v mieste bydliska, ale aj v práci dovolateľ vyvodil záver, že nemal sklony k protispoločenskej činnosti, celý život riadne žil a pracoval a aj v súčasnosti riadne pracuje.

Záverom podaného dovolania obvinený poukázal na skutočnosť, že svoje výpovede v konaní nemenil, keďže sa trestnej činnosti nedopustil, nemal na to dôvod, pričom svojou výpoveďou napomohol objasneniu trestnej činnosti spoluobvinených H. a H.. Dôkaznú situáciu mali sudy, podľa názoru dovolateľa, vyhodnotiť tak, že skutok, pokiaľ ide o jeho osobu, sa nestal, a preto ho mali spod obžaloby oslobodiť. Navyše vzhľadom na dĺžku trestného konania bol, podľa názoru obvineného, v prejednávanej veci daný aj dôvod na zastavenie trestného stíhania podľa § 281 ods. 1 Trestného poriadku, v spojení s § 9 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, podľa ktorého trestné stíhanie nemožno začať a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, ak tak ustanovuje medzinárodná zmluva, pričom takou medzinárodnou zmluvou je, podľa názoru obvineného, Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, konkrétne jeho článok 6 ods. 1, ktorý stanovuje právo obvineného, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

V podstate z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku, v jeho neprospech, podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil v úvode označené uznesenie krajského súdu a rozsudok okresného súdu a súdu, o ktorého rozhodnutie ide, prikázal, aby trestnú vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol s tým, že v konečnom dôsledku sa domáha, aby bol podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku spod obžaloby v celom rozsahu oslobodený.

K dovolaniu obvineného G. O. sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Topoľčany (ďalej len „prokurátor“), ktorý naplnenie obvineným namietaných dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku v prejednávanej veci nevzhliadol. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedol, že obvinený v podanom dovolaní nekonkretizoval žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že vo vzťahu k jeho osobe došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom. V podanom vyjadrení prokurátor ďalej uviedol, že podľa jeho názoru, bolo zákonným spôsobom vykonanými dôkazmi bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že prejednávaný skutok sa stal spôsobom, ako bol ustálený v skutkovej vete v úvode označeného rozsudku okresného súdu, pričom na jeho spáchaní sa aktívne podieľal aj obvinený G. O., ktorý bol v prejednávanej veci okrem vlastnej výpovede, usvedčovaný najmä výpoveďou spoluobvineného D. H., ktorý podrobne popísal priebeh skutkového deja, ako aj skutočnosť, že

obvinený G. O. mal vedomosť o tom, z akého dôvodu išli do erotického salónu, že mu osobne išlo o peniaze a telefón a popísal aj rolu, ktorú v lúpeži obvinený G. O. zohral. Podporne bol potom ešte dovolaťel, podľa vyjadrenia prokurátora, usvedčovaný výpoveďami poškodených G. O., C. G., G. D. a obsahom listinných dôkazov, preto oslobodenie obvineného spod obžaloby s poukazom na zásadu „in dubio pro reo“, nebolo, podľa názoru prokurátora, na mieste. Výhrady obvineného k dĺžke trvania trestného stíhania považoval prokurátor taktiež za zohľadnené súdmi pri určení výmery uloženého trestu obvinenému. V podstate z vyššie uvedených dôvodov navrhol dovolanie obvineného odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 377 Trestného poriadku v spojení s § 566 ods. 3 Trestného poriadku] pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobami oprávnenými na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

V prvom rade sa žiada uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007].

Jednotlivé dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku], ktoré môže dovolaťel uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu. Je jedným zo základných práv obvineného, ktoré je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a následne aj v § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Porušenie práva na obhajobu je síce dôvodom pre podanie dovolania [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], avšak zákon (teda Trestný poriadok) pre uplatnenie takéhoto dovolacieho dôvodu predpokladá len zásadné porušenie práva na obhajobu (teda nie každé aj bezvýznamné porušenie tohto práva zakladá vyššie označený dovolací dôvod).

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Trestného poriadku) - primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 7/2011.

Za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku [predtým § 2 ods. 5 Trestného poriadku (zákona číslo 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov)], resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učiný v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku [predtým § 2 ods. 6 Trestného poriadku (zákona číslo 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov)], o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 7/2011).

Z vyššie uvedeného je potom nepochybne zrejmé, že dovolacie námietky obvineného spočívajúce v podstate v tom, že ešte orgány činné v trestnom konaní neobjasňovali aj skutočnosti svedčiacie v jeho prospech a nevykonali v tomto smere dokazovanie, že tak okresný, ako aj krajský súd nebrali do úvahy dôkazy svedčiacie v jeho prospech, vyhodnotili vykonané dôkazy, ako aj v prejednávanej veci existujúce rozpory, v jeho neprospech a neaplikovali v jeho prípade jednu zo základných zásad trestného konania „v pochybnostiach v prospech obvineného“ („in dubio pro reo“ - lat.), dovolací dôvod vyplývajúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ale ani žiaden iný nenapĺňajú.

Týmito námietkami sa totiž obvinený domáhal „len“ iného hodnotenia vykonaného dokazovania a z toho plynúcich skutkových záverov, ku ktorým dospeli súdy nižších stupňov, a to vo svoj prospech, prípadne namietal rozsah úvahy orgánov činných v trestnom konaní a oboch súdov (okresného, ako aj krajského) o úplnosti vykonaného dokazovania a tým úplnosti skutkových zistení opätovne za účelom dosiahnutia iného ustálenia a hodnotenia skutkových záverov vo svoj prospech, pritom podľa § 371 ods. 1, časť vety za bodkočiarkou, Trestného poriadku správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Obvinený v podanom dovolaní teda neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by porušeniu jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom nasvedčovali a ním uplatnené námietky sú zjavne mimo rámca dovolacieho dôvodu podľa 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa vzťahuje k najdôležitejšej fáze trestného konania, k dokazovaniu. Týka sa predovšetkým vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá, teda vyhľadávanie a zabezpečovanie, lebo dôkazy zadované v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou, nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní tých dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci.

Obvinený v podanom dovolaní však neoznačil žiaden konkrétny dôkaz, ktorý by bol vyhľadaný, zabezpečený alebo vykonaný v rozpore so zákonom, prípadne nezákonným donútením alebo hrozbou a neoznačil ani konkrétne zákonné ustanovenie, o porušenie ktorého by malo ísť. Takýmto konkrétnym vymedzením nie je poukázanie na ustanovenia § 2 ods. 10 a ods. 12 Trestného poriadku [predtým § 2 ods. 5, ods. 6 Trestného poriadku (zákona číslo 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov)], podľa ktorého bolo trestné konanie vedené], keďže obsahujú všeobecné pravidlá vykonávania a hodnotenia dokazovania, neobsahujú však konkrétne podmienky vykonávania jednotlivých dôkazov.

Obvinený svojou argumentáciou obsiahnutou v podanom dovolaní teda zjavne dovolací dôvod

vyplývajúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku nenaplnil.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie situácia spočívajúca v tom, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu (primerane napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/29/2018, 2Tdo/26/2019, 5Tdo/48/2018).

V rámci posudzovania existencie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolací súd teda hodnotí zistený skutkový stav vyjadrený v takzvanej skutkovej vete v rámci konania o dovolaní, len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku pripúšťa iba právne námietky vo vzťahu k zistenému skutkovému stavu súdmi nižších stupňov. Správnosť a úplnosť skutkového stavu zisteného súdmi v pôvodnom konaní, ako to už bolo opakovane uvedené, dovolací súd však nesmie skúmať a meniť.

Preto námietky, ktorými obvinený napádal správnosť zisteného skutku vyjadreného v takzvanej skutkovej vete rozsudku okresného súdu, ako aj hodnotenie vykonaných dôkazov, a to predovšetkým tvrdenia dovolateľa, ktorými popieral spáchanie skutku, existenciu predchádzajúcej dohody na spáchaní lúpeže s ostatnými spoluobvineným vykrešľujúc seba a svoju rolu na vykonaní lúpeže v podobe nezainteresovaného a neinformovaného náhodného svedka (spoluobvinených F. H. a D. H. nepoznal, nemal motív ani hmotný profit z lúpeže atď.) dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku zjavne nenapĺňajú, pretože v dovolacom konaní, ako to už bolo niekoľkokrát zopakované, správnosť a úplnosť skutkového stavu, dovolací súd nesmie skúmať a ani meniť. Uvedenými námietkami sa obvinený v zásade dožadoval „iba“ iného hodnotenia vykonaných dôkazov podľa svojich predstáv, teda v zásade zmeny zisteného skutkového stavu vo svoj prospech, čo však dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku z už vyššie uvedených dôvodov nenapĺňa.

Obvinený ďalej v podanom dovolaní namietal nedostatok úmyslu na svojej strane a nemožnosť vyvodenia záveru o jeho spolupáchateľstve len zo skutočnosti, že sa na mieste spáchania trestného činu nachádzal.

V tejto súvislosti sa v prvom rade žiada uviesť, že obvinený bol v úvode označeným rozsudkom okresného súdu uznaný vinným z trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, teda z trestného činu lúpeže spáchaného obvineným ako členom organizovanej skupiny a zároveň formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona.

Avšak spolupáchateľstvo a členstvo v organizovanej skupine, prípadne zločineckej skupine a podobne sú rôzne formy účasti páchatela na trestnom čine, v rôznych stupňoch závažnosti. Členstvo v organizovanej skupine je vyššou a nebezpečnejšou formou účasti na trestnom čine ako spolupáchateľstvo. Ustanovenie § 234 ods. 2 písm. a) Trestného zákona v spojení s ustanovením § 89 ods. 26 Trestného zákona definujúcim organizovanú skupinu je vo vzťahu k ustanoveniu § 9 ods. 2 Trestného zákona upravujúcim spolupáchateľstvo v pomere špeciality, ktorých súčasné použitie je z tohto dôvodu vylúčené. Nižšia forma účasti na trestnom čine je totiž vo vyššej forme už obsiahnutá.

Súd prvého stupňa preto nepostupoval správne, keď obvineného uznal vinným podľa ustanovenia § 234 ods. 2 písm. a) Trestného zákona a zároveň podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona, pričom krajský súd na

toto pochybenie okresného súdu nijakým spôsobom nereagoval. Pokiaľ súd prvého stupňa dospel k záveru (s čím sa krajský súd stotožnil bez výhrad), že účasť obvineného na stíhanej trestnej činnosti nepredstavuje len „jednoduché“ spolupáchateľstvo podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona, ale dosiahla vyššiu úroveň organizovanej skupiny, potom mal obvineného uznať vinným len podľa § 234 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bez použitia ustanovenia § 9 ods. 2 Trestného zákona.

Na strane druhej toto pochybenie teda vyjadrenie, že obvinený konal aj ako spolupáchateľ, hoci táto forma účasti na trestnom čine je zahrnutá už v závere, že obvinený konal ako člen organizovanej skupiny, nemá žiaden vplyv na práva, či postavenie obvineného, navyše obvinený túto skutočnosť ani nenamietal, pritom v dovolacom konaní sa prieskumná právomoc najvyššieho súdu obmedzuje na vecné vymedzenie dovolateľom uplatneného dovolacieho dôvodu (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 51/2014), teda na konkrétne dovolateľom vymedzené chyby napadnutého rozhodnutia alebo konania predchádzajúceho tomuto rozhodnutiu.

Obvinený ďalej, ako to už bolo vyššie uvedené, namietal nedostatok zavinenia, teda úmyslu na jeho strane, trestnej činnosti sa zúčastniť, či už ako spolupáchateľ alebo člen organizovanej skupiny.

K vyššie uvedeným námietkam je potrebné uviesť, že aj záver o zavinení páchatel'a musí byť preukázaný výsledkami dokazovania. Z vykonaného dokazovania musí logicky vyplývať zistenie, či v prejednávanej veci je/nie je prítomné zavinenie v zmysle trestnoprávnom a v akej forme, čo je síce záver právny, ale aj právny záver o subjektívnych znakoch trestného činu sa musí zakladať na skutkových zisteniach súdu vyplývajúcich z vykonaného dokazovania rovnako ako záver o objektívnych znakoch trestného činu. Avšak skutočnosti psychického života významné pre právny záver o tom, či tu je/nie je zavinenie a v akej forme, sú predmetom dokazovania práve tak, ako všetky ostatné okolnosti naplňajúce znaky trestného činu a nemôžu byť teda realizované, respektíve prehodnocované v dovolacom konaní dovolacím súdom (primerane napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/22/2013, 6Tdo/49/2015).

Ako to už bolo vyššie uvedené dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa. Tento dovolací dôvod preto nemôže naplňať ani poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale ani sprostredkované, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia. Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenie, ktoré sú jej obsahom, a ktoré nie je možné akokoľvek doplňať a meniť (rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 3/2011).

Podľa § 89 ods. 26 Trestného zákona organizovanou skupinou sa rozumie spoločenie najmenej troch osôb na účely spáchania trestného činu, ktoré sa vyznačuje del'bou úloh medzi jednotlivými členmi skupiny, ich plánovaním a koordinovanosťou.

Zo skutku ustáleného okresným súdom, s ktorého vymedzením v takzvanej skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa sa krajský súd bez výhrad stotožnil, plynie, že obvinený a s tromi ďalšími osobami dohodli na spáchaní lúpeže, jej spáchanie si naplánovali, deň pred spáchaním lúpeže si zabezpečili prostriedky na jej spáchanie, rozdelili si úlohy tak, že najprv obvinený G. O. a spoluobvinený H. O. sami v erotickom priváte zisťovali, či sa tam nenachádza ochranka, zatiaľ čo ostatní dvaja spoluobvinení čakali v aute, zistenú situáciu spoluobvinený H. O. oznámil spoluobvineným F. H. a D. H., ktorí poškodeného G. O. spacifikovali a spoluobvinený F. H. následne tak uvedenému poškodenému ako aj ďalším dvom poškodeným odňal ich veci, medzitým obvinený G. O. a spoluobvinení H. O. a D. H. z domu vybehli von a čakali vo vozidle, až kým neprišiel obvinený F. H. s odcudzenými vecami a až následne všetci spolu odišli preč.

Takto ustálený a popísaný skutkový dej nepochybne nasvedčuje tomu, že obvinený G. O. nezohrával pri prejednávacom trestnom čine len pasívnu úlohu náhodného pozorovateľa, ale na jeho plánovaní, organizovaní a spáchaní s pridelením konkrétnej úlohy (v erotickom priváte zisťoval, či tam nie je ochranka) sa podieľal, pričom takto ustálený a popísaný skutkový dej nepochybne vykazuje znaky organizovanej skupiny (spolčenie štyroch osôb, plánovanie, koordinovanie, rozdelenie úloh).

Z vyššie naznačeného popisu skutku tak, ako ho okresný súd vo svojom rozsudku ustálil, s čím sa krajský súd bez výhrad stotožnil, nepochybne úmyselné zavinenie a členstvo obvineného v organizovanej skupine plynie, preto obvinený svojimi dovolacími námietkami zjavne dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 Trestného poriadku nenaplnil.

A pokiaľ obvinený ešte namietal, že v jeho trestnej veci s ohľadom na dĺžku konania je daný dôvod aj pre zastavenie trestného stíhania podľa § 281 ods. 1 Trestného poriadku [správne § 223 ods. 1 Trestného poriadku (zákona číslo 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov), keďže podľa tohto zákona trestné konanie v prejednávanej veci prebiehalo] z dôvodu neprípustnosti trestného stíhania nakoľko, tak ustanovuje medzinárodná zmluva [§ 9 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku - obdobne správne § 11 ods. 1 písm. h) zákona číslo 141/1961 Zb.], a to čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej tiež „Dohovor“), sa žiada uviesť, že spomínaný Dohovor v naznačenom ustanovení podmienky neprípustnosti trestného stíhania z dôvodu neprimeranej dĺžky konania nestanovuje (primerane napríklad aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Tost/7/2015), preto ani táto argumentácia obvineného žiaden dovolací dôvod zjavne nenaplnia, a to ani podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku.

Nad rámec uvedeného už len pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že podľa článku 6 ods. 1, veta prvá, Dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Aj keď konanie, ktorého dĺžka nezodpovedá požiadavke primeranosti, nepochybne podľa ustálenej rozhodovacej činnosti, či už Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, predstavuje porušenie práva na spravodlivý proces, samé osobe dôvodom pre zastavenie trestného stíhania nie je.

Trestné konanie je totiž ovládané základnými zásadami zaručujúcimi naplnenie účelu trestného konania (ktorým je najmä zistenie trestných činov a potrestanie ich páchatel'ov), ktoré sa uplatňujú nielen z pohľadu samotného obvineného, ale i z pohľadu práv a povinností ostatných subjektov a strán trestného konania. Predovšetkým s ohľadom na práva týchto ostatných subjektov, prípadne strán na trestnom konaní zúčastnených, je akceptácia záveru o možnosti orgánu, ktorý prieťahy v konaní sám spôsobil, zastaviť trestné stíhanie, celkom neprijateľná.

Týmto postupom by bola celkom nežiaducim spôsobom modifikovaná zásada oficiality, ktorá stanovuje, že každý orgán činný v trestnom konaní má povinnosť z vlastnej iniciatívy urobiť všetko pre naplnenie účelu trestného konania, a zároveň by sa tak oslabovala funkcia trestného práva vo všeobecnom zmysle, predovšetkým funkcia ochranná (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 10/2011).

Preto ani neprimeraná dĺžka konania predstavujúca porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru dôvodom pre zastavenie trestného konania nie je, ale môže byť s prihliadnutím na obtiažnosť veci, postoj obvineného k trestnému stíhaniu a procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu nanajvýš dôvodom pre mimoriadne zníženie trestu (primerane už spomínané rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 10/2011).

V prejednávanej veci súdy nižšieho stupňa konštatujú neprimeranosť dĺžky konania v prejednávanej veci, a tým aj porušenie Dohovoru v dotknutej časti (článok 6 ods. 1) v neprospech dovolateľa, túto

skutočnosť zohľadnili pri ukladaní trestu, keď obvinenému pri trestnej sadzbe za ním spáchaný trestný čin s dolnou hranicou 5 rokov uložili za použitia § 40 ods. 1 Trestného zákona, teda ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu, trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov, teda výrazne pod dolnú zákonom stanovenú hranicu trestnej sadzby, čo aj najvyšší súd považuje za primerané opatrenie smerujúce k náprave zisteného porušenia Dohovoru vo vzťahu k dovolateľovi.

Vzhľadom na to, že obvinený G. O. skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.